

Boňov

Boňov je jednou z šesti místních částí města Jaroměřice nad Rokytňou. Jedná se o obec horského návěsného typu. Leží na pravém břehu Ostrého potoka. Nahlédneme-li do nejstarší historie, první zmínka je z roku 1361, kdy Boňov prodali bitovští Lichtenburkové za 50 kop pražských grošů klášteři žďárskému. Od druhé poloviny 15. století patřil ke statku jaroměřickému a před rokem 1562 byl připojen k panství ratibořickému. S tímto panstvím připadl v roce 1696 Lesonicím.

Kaple sv. Cyrila a Metoděje uprostřed návsi pochází ze 60. let 19. století. Ze stejného období je i poklona u silnice k Jaroměřicím.

Z Boňova pocházeli Michal Kratochvíl, František Pelán a František Durda, kteří byli v červnu 1944 na jaroměřické radnici odsouzeni k trestu smrti za přechovávání parašutistů ze skupiny Spelter. Tragickou událost připomíná nejen památník v rodné obci, ale i pamětní deska na radnici v Jaroměřicích nad Rokytňou se slovy jednoho z odsouzených: „Jsem Čech a Čecha nikdy nezradím.“ Kdyby tři stateční muži z Boňova nepřiznali pomoc parašutistům, byla by tato vesnice vyhlazena stejně jako Lidice a Ležáky.

Dne 22. září 1995 prohlásilo Ministerstvo kultury ČR obec Boňov za památkovou zónu. Malebná návěs je obklopena štítově orientovanými uzavřenými statky s branou a přízemními, delší stranou do ulice řazenými domy se zdobenými vjezdovými branami. Při rekonstrukcích domů musí jejich majitelé zachovat původní styl stavby, a to je mnohdy finančně náročné. Tyto domy nemohou

být zateplené. Když si někdo koupí nemovitost v památkové zóně, musí počítat s většími náklady na její údržbu.

Boňov si pro jeho jedinečný vzhled oblíbili i filmaři. Dvakrát se tady natáčely Četnické humoresky, Antonín Moskalyk v roce 2002 díl Bouřka a jeho dcera Alena Moskalyková díl Pamlsek o několik let později. Naposledy sem režiséri Biser Arichtev, Peter Bebjak a Dan Włodarczyk zasadili Četníky z Luhačovic, díl Evička, v roce 2015.

Počátkem roku 2018 byl Boňov znovu v ohrožení. Na veřejnost pronikla zpráva, že až k vesnici bude sahat obrovské důlní dílo – 76 km ukládacích chodeb pro vysoce radioaktivní odpad. Obyvatelé Boňova, Jaroměřic nad Rokytňou i dalších vesnic v okolí se v referendu jasně vyjádřili, že nenechají zničit krajinu svého srdce. Důkazem toho je alej 20 lip a pamětní deska při cestě na Ostrý dvůr, na níž je napsáno: „NENÍ SPRÁVEDLIVĚJŠÍHO BOJE NEŽ ZA SVÉ BLÍZKÉ A SVÉ DOMOVY.“ V roce 2020 i geologické výzkumy potvrdily, že zdejší lokalita je pro hlubinné uložení naprosto nevhodná.

V letech 2019 a 2020 Boňovští včetně chalupářů vysadili čtyři aleje – dubovou, lipovou, jabloňovou a hrušňovou. Všechny bez dotací, pouze za finanční účasti města. Celkové náklady na výsadbu byly jen asi 50 tisíc korun, protože místní obětivali svůj čas a práci výsadbě i následně péči. Jabloňová alej nese název Alej XX. století. Připomíná osudy popravených za války i z okolních vesnic, ale také kulaky a rodinu Plichtovu z Šebkovic, která byla zlikvidována v akci Babice. Hrušňová alej je zase upomínkou na boňovské občany, kteří nás opustili v nedávné době.